

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Abonyi Rita Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Abonyi Rita ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Kölcsényi és Némethi Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Kölcsényi Zsolt Soma ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen elszámolás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. július 6. napján kihirdetett 20.P.21.945/2016/43. számú ítélete ellen a felperes által 44. és 47. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Az állam által előlegezett fordítói és tolmácsdíjakkal kapcsolatos rendelkezést részben megváltoztatja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala külön felhívására 58.144 (Ötvennyolcezer-száznegyvennégy) forintot, a további 58.420 (Ötvennyolcezer-négyszázhusz) forint az állam terhén marad.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 736.600 (Hétszázharminchatezer-hatszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából jelentős tényállás szerint a peres felek házasságát a Budai Központi Kerületi Bíróság a 2014. március 13-án jogerőre emelkedett 6.P.XI.31.156/2013/5. számú ítéletével bontotta fel.

Az életközösség megszakadásakor az alperes a három közös gyermekkel az utolsó közös lakásból elköltözött. A felek között már ekkor nagyon kielezett volt a viszony és az alperes mindenképpen szerette volna elkerülni a hosszas pereskedést a házasság felbontása, illetve a közös vagyon megosztása során. Ezért a vagyon peren kívüli megosztása érdekében hajlott a maga szempontjából erősen kompromisszumos megoldásra.

Mind a bontóperben, mind a peren kívüli tárgyalások, egyeztetések során a felperest dr. **D. I.** ügyvéd, az alperest dr. **K. J.** ügyvéd képviselte. A vagyonmegosztást tartalmazó szerződés szövegének kialakítása a jogi képviselők közötti elektronikus levelezésben történt. Az alperes további megélhetéséhez, a gyermekek ellátásához a közös vagyonból 110.000.000 forintra tartott igényt. A dr. **K. J.** ügyvéd által készített szerződéstervezet szerint a ... számú ingatlan alperesi hányadának megváltása címén a felek 110.000.000 forintot kívántak elszámolni.

2013. november 8-án a felek a dr. **K. J.** ügyvéd által ellenjegyzett okiratban „Házassági vagyonszétosztást megszüntető szerződés, valamint átruházási szerződés” megnevezéssel kötöttek megállapodást (a továbbiakban: HVK-szerződés). Eszerint az alperes kizárólagos tulajdonaként nyilvántartott ... számú ingatlan közös tulajdonát akként szüntették meg, hogy a felperes az alperes tulajdoni hányadát 40.000.000 forint megváltási ár ellenében magához váltja. Rögzítették, hogy a ... szám alatti ingatlan az alperes különvagyona. Akként rendelkeztek, hogy az alperes kizárólagos tulajdonaként nyilvántartott ... alatti üzlethelyiség az alperes kizárólagos tulajdona lesz, de az ingatlant a felperes tulajdonában álló cég bérleti díj fizetése nélkül jogosult irodai működésre használni. A szerződés alapján a felperes kizárólagos tulajdonaként nyilvántartott ... számú, 140.000.000 forint értékű családi ház ingatlant, valamint a ... helyrajzi számú, 25.000.000 forint értékű zártkerti ingatlan a megosztást követően is a felperes kizárólagos tulajdonában marad. A megállapodás szerint a **C. N. K.** Kft.-ben és a **D.** Kft.-ben meglévő üzletrészeit az alperes ellenérték nélkül átruházta a felperesre. A felperes tulajdonaként nyilvántartott 5.000.000 forint értékű **M.** típusú személygépkocsi a felperest, az alperes nevén nyilvántartott 1.000.000 forint értékű **O.** személygépkocsi az alperest illeti és a felperes vállalta 2.000.000 forint értékű különbség kiegyenlítését.

Az ugyanezen a napon megkötött másik, „Megállapodás” megnevezésű, ügyvédi ellenjegyzés nélküli szerződésben a felek rögzítették, hogy házasságukat fel kívánják bontani és ennek kapcsán egymással a házastársi vagyonszétosztást megszüntető szerződést írtak alá. A felperes kijelentette, hogy saját vagyona terhére, a HVK-szerződésben rögzítettek felül 70.000.000 forintot átad az alperesnek azzal a meghagyással, hogy azt kizárólag a három közös gyermek egymás közt egyenlő arányú közös tulajdonába kerülő ingatlanok vásárlására használhatja fel. A pénz az ingatlanok vételárára és a megszerzési költségekre (ügyvédi munkadíj, illeték) egyaránt felhasználható. A szerződés szerint az alperes külön megkötendő megőrzési megállapodás alapján a pénzeszeget átadja a felperes testvére, **B. Y. E.** részére, aki mint segítő családtag vállalja az összeg megőrzését, felügyeli annak felhasználását és az ingatlanvásárláshoz az abból igényelt összeget az alperesnek átadja.

Amikor a felek a szerződés aláírása céljából az ügyvédi irodában megjelentek, a felperes házastársi közös vagyonszétosztása címén ténylegesen 30.000.000 forintot adott át az alperesnek. Annak érdekében, hogy a házasság felbontására minél előbb sor kerüljön, az alperes ezt elfogadta. Kész volt arra is, hogy a „Megállapodás” alapján a további pénzeszeget annak hova fordítására is kötelezettséget vállalva vegye át. Eredeti elképzelése szerint a további pénzeszeg átadására és felhasználására vonatkozó megállapodás is a HVK-szerződés része lett volna, azonban végül ez a külön szövegezett megállapodásba került.

A „Megállapodás” alapján ténylegesen 80.000.000 forint közvetlenül **B. Y. E.** részére került átadásra. Az alperes a pénzből négy ... lakást vásárolt, azok közül három egy-egy gyermek kizárólagos, a negyedik a három gyermek egyenlő arányú közös tulajdonába került. Az alperes pedig a maga javára holtig tartó haszonélvezeti jogot alapított az ingatlanokon, melyeket bérbeadás útján hasznosít. A három gyermek eltartását a felperes által fizetett gyermektartásból és az ingatlanok befolyó bérleti díjából biztosítja.

Az alperes és a felperes testvére között 2014. június 12-én külön megállapodás jött létre a készpénz ingyenes megőrzésének befejezéséről. Ebben rögzítették, hogy az alperes a 80.000.000 forintból a három közös gyermek nevére négy lakásingatlant vásárolt, a pénzeszeget teljes mértékben felhasználta, illetve abból a még hátralévő költséget (illetéket) kifizeti. Erre tekintettel megállapították, hogy **B. Y. E.** őrzési kötelezettsége megszűnt.

A felperes módosított keresetében az alperest az ingatlanvásárláshoz felhasznált összeggel való

elszámolásra, az esetlegesen fel nem használt összeg visszafizetésére, illetve az alperes javára alapított haszonélvezeti jogok 32.000.000 forint ellenértékének megfizetésére kérte kötelezni.

Keresetét arra alapította, hogy a HVK-szerződéssel egyidejűleg megkötött „Megállapodás” megbízási szerződésnek minősül. Abban azzal bízta meg az alperest, hogy az átadott összegből a gyermekek részére lakásokat vásároljon. A megállapodásnak nem volt része és a felperes ahhoz nem járult hozzá, hogy az alperes a maga számára haszonélvezeti jogot alapítson, ezért az alperes szerződésszegést követett el. Miután az átadott összegnél kevesebbet költött a gyermekek tulajdonjogának megszerzésére, ezért a különbözettel a felperes felé az 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 479.§ (2) bekezdése alapján elszámolással tartozik.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a felek között megbízási szerződés és ezáltal elszámolási viszony keletkezett volna. Hangsúlyozta, hogy a HVK-szerződést és a „Megállapodást” a felek egymásra tekintettel, ugyanazon a napon, egy időben írták alá. Arra hivatkozott, a számára előnytelen, 110.000.000 forint igényével szemben csak 40.000.000 forintot juttató HVK-szerződést, valamint a „Megállapodást” azért írta alá, hogy a házasságuk hosszadalmas pereskedés nélkül felbontható legyen. Miután maga is azt tervezte, hogy közös vagyoni jutójából gyermekeinek vásárol lakást, ezért elfogadta a felperes által támasztott feltételeket. Nézete szerint azonban a megállapodások során nem volt a felek között olyan korlátozás, hogy a gyermekek számára vásárolt ingatlanoknak az alperes ne lehetne haszonélvezője. Erre nézve tiltást a szerződés nem tartalmaz. Jogosult volt ezért haszonélvezetet alapítani a maga számára. Álláspontja szerint elszámolás esetlegesen a felperes és a pénzt kezelő testvére között jöhet szóba, tudomása szerint azonban a testvér a felperes felé teljes körűen elszámolt.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1.016.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt fordítási és tolmácsdíjat az állam viseli.

Döntésének indokolása szerint a megbízási gondossági kötelem; alapvető ismérve, hogy a megbízott az ügyet a megbízó érdekében köteles ellátni. A perbeli megállapodás azonban sem tartalmilag, sem alakilag nem felel meg a megbízási szerződés feltételeinek. Abban a megbízási-jellegre vonatkozó semmiféle utalás sem található, nem a felperes érdekében kifejtendő tevékenységről rendelkezik. A megbízási teljesítéséhez ingatlan adásvételi szerződések megkötésére volt szükség, ezért a régi Ptk. 474.§ (3) bekezdése alapján magának a megbízási szerződésnek is formai kelléke lett volna az ügyvédi ellenjegyzés.

A megállapodás tartalmát vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a perbeli összeg kifizetése mindenképpen a házasság felbontása járulékos kérdéseinek rendezésére irányuló peren kívüli tárgyalások körében merült fel. A peradatok szerint azonban az alperes hozzájárult ahhoz, hogy a HVK-szerződés alapján csupán 42.000.000 forint illesse, ebből is csupán 32.000.000 forintot vett át ténylegesen. A további 80.000.000 forint pedig nem a HVK-szerződés, hanem a külön „Megállapodás” alapján került kifizetésre, azt az alperes nem a közös vagyoni jutó részeként kapta meg.

Úgy ítélte meg, hogy a perbeli „Megállapodás” tartalmát tekintve a felperes részéről tett egyoldalú kötelezettségvállalás. Abból a felperesnek nem származik joga arra, hogy elszámolást kérjen.

Azzal érvelt, a „Megállapodás” nem tartalmazott arra nézve rendelkezést, hogy az alperes a maga számára alapíthat-e haszonélvezeti jogot az ingatlanokon. Kifejezett tiltó rendelkezés hiányában ezért az alperes a haszonélvezeti jog alapításával nem tért el a megállapodástól. Másrészt a haszonélvezeti jog ellenértékeként kifizetett összegek is az ingatlanszerzés költségeinek minősülnek. A felperes egyoldalú kötelezettségvállalásával szemben az alperest elszámolási

kötelezettség nem terheli, ez a „Megállapodás” szövegéből és megkötésének körülményeiből sem következik.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása, az alperesnek megbízási jogviszonyból eredő elszámolás címén 32.000.000 forint, valamint az első- és másodfokú perköltségek megfizetésére kötelezése érdekében.

Fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen állapította meg és helytelen jogi következtetéssel utasította el a felperes keresetét.

Arra hivatkozott, a HVK-szerződésnek már a jogi képviselők által egyeztetett korábbi tervezetében is szerepelt a felperes igényei szerinti ingatlanvásárlási kötelezettség. A törvényszék által megállapítottakkal szemben e vállalás külön megállapodásba foglalására és teljesítési segéd igénybe vételére is az alperes kérésére került sor. A perben a felperes és akkori jogi képviselője is következetesen állította, hogy az alperesi jogi képviselő által szerkesztett „Megállapodást” csak a HVK-szerződés aláírásakor ismerték meg.

Hangsúlyozta, hogy a HVK-szerződést a perben egyik fél sem támadta, így a jogvita szempontjából nincs jelentősége, az alperes milyen kompromisszumot kötött annak aláírásakor.

Fenntartotta azon érvelését, hogy a perbeli „Megállapodás” a megbízási szerződés kritériumainak mind tartalmilag, mind alakszerűségében megfelel. Annak tárgya nem az adásvételi szerződések felperes nevében való megkötése volt, ezért minősített alakszerűségre nem volt szükség.

Vitatta az elsőfokú bíróság felperesi egyoldalú kötelezettségvállalásra vonatkozó álláspontját, mert a felperes az aláírással egyidejűleg a pénzáradást teljesítette, a megállapodásbeli kötelezettségvállalás ezért a pénzfelhasználást illetően az alperest terhelte.

Érvelése szerint a haszonélvezeti jog alapítására vonatkozó tiltás hiánya még nem tette lehetővé az alperes számára e jogok alapítását. Dr. **D. I.** tanúvallomása is bizonyította, hogy a gyermekek részére tehermentes ingatlanokat kellett vásárolni. Rajta kívül **B. Y. E.** is igazolta, hogy a felek szándéka szerint a gyermekeknek vásárolt ingatlanok hasznosításából befolyó bérleti díjakat a gyermekek bankszámláján kellett volna elhelyezni. Nézete szerint ez is bizonyítja, hogy a felperes ellenezte az alperesi haszonélvezeti jog alapítást.

Megalapozatlannak ítélte az alperes azon hivatkozását is, hogy a gyermekek vagyongazdálkodóként volt szüksége e jogosultságokra, hiszen a kizárólagos szülői felügyelet birtokában a vagyongazdálkodás joga eleve őt illette. Fenntartotta ezért, hogy az alperes eljárása eredményeként - a perbeli megállapodáson túlterjeszkedve - 32.000.000 forint értékű vagyoni jogokhoz jutott és köteles azzal a régi Ptk. 479.§ (2) bekezdése szerint elszámolni, a felperes részére kiadni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme - tartalma szerint - az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint a törvényszék a tényállást helyesen állapította meg és a keresetet helytállóan utasította el. Fenntartotta azonban azon álláspontját, hogy a perbeli megállapodás aláírására a házastársi közös vagyon megosztásának részeként, arra tekintettel került sor. A felperes igényelte annak külön okiratba foglalását és testvéreinek segítőként való közreműködését is. Mindezt nézete szerint igazolta az akkori jogi képviselők közötti elektronikus levelezés tartalma, valamint az alperesi jogi képviselő perbeli előadása is. További bizonyítékul csatolta a jogi képviselők közötti levelezést, valamint a HVK-szerződés azon tervezetét, amelynek 3.4.2. pontja még ténylegesen a vagyongazdálkodás részeként tartalmazta a 80.000.000 forint kifizetést.

A felperes fellebbezési érveivel szemben arra hivatkozott, hogy dr. **D. I.** és dr. **K. J.** tanúvallomása igazolta, miszerint az egyeztetések során részletesen felmerült a haszonélvezeti jog kérdése és egyértelmű volt a felperes számára, hogy az alperes az ingatlanokon haszonélvezeti jogot alapít. Hangsúlyozta, e jog alapítása a gyermekek érdekében azért volt indokolt és szükséges, mert így vált

az lehetővé, hogy az ingatlanvagyon a gyermekek számára a felperes bárminemű "trükközése" ellenére megmaradjon. Nézete szerint a gyermekek ingatlanvagyonának visszaszerzésén túl a felperes valós szándéka a perindítással az volt, hogy a HVK-szerződés alapján az alperesnek juttatott ténylegesen 32.000.000 forintot is visszaszerezze.

Hangsúlyozta, hogy felek között nem jött létre megbízási típusú jogviszony és az alperes mindenben a megállapodásnak megfelelően járt el.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét 2016. évi CXXX. törvény 630.§ (6) bekezdés szerint alkalmazandó 1952. évi III. törvény (régii Pp.) 253.§ (3) alkalmazásával a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást a felek nyilatkozatai által indokolt körben lefolytatta, a tényállást az általa beszerzett bizonyítékok okszerű és helyes mérlegelésével állapította meg és végkövetkeztetéseit tekintve helytállónak bizonyult a kereset elutasítására vonatkozóan levont jogi következtetése is.

Nem érte jogorvoslati vitatás az elsőfokú ítélet azon indokolását, hogy az alperes a külön „Megállapodás” alapján átvett további 80.000.000 forintot nem a házastársi közös vagyonból őt megillető összegként, nem a közös vagyoni jutó részeként kapta meg, ezért a másodfokú felülbírálat az elsőfokú ítélet ezen következtetéseit nem érinthette.

Egyetértett az ítéletábra a törvényszék azon jogi álláspontjával, hogy a felek által kötött „Megállapodás” tartalmilag nem tekinthető gondossági kötelelemnek, megbízási szerződésnek. Az alapján ugyanis az alperes nem a rábízott ügy felperes utasításai szerinti és érdekének megfelelő ellátására volt köteles (régii Ptk. 474.§. (1)-(2) bekezdés). A felek perbeli ügylete ténylegesen a rendelkezésre álló pénzösszeg erejéig az alperes által kiválasztott ingatlanok alperes belátása szerinti megvásárlására (az adásvételi szerződések megkötésére és a közös gyermekek tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyeztetésére) irányult.

Nem osztotta azonban a másodfokú bíróság a törvényszék azon következtetését, hogy a perbeli „Megállapodás” a felperes részéről tett egyoldalú kötelezettségvállalásnak minősülne. Az ítéletábra álláspontja szerint ugyanis a felek a „Megállapodásban” az ügyletkötésre vonatkozó kölcsönös akaratukat fejezték ki, ezzel pedig kétoldalú megállapodást, szerződést kötöttek (régii Ptk. 205.§. (1) bekezdés). Abban mindketten kötelezettséget vállaltak: a felperes a pénzösszeg rendelkezésre bocsátására, az alperes pedig az ingatlanvásárlásra, a közös gyermekek javára való tulajdonszerzésre. Ezért a megállapodás - céljára figyelemmel - harmadik személyek (a gyermekek) érdekében kötött szerződésnek minősül, amellyel kapcsolatban a szerződésből eredő igények érvényesítése is a feleket illeti (régii Ptk. 198.§. (1) bekezdés), miután a megállapodásban a gyermekeket az igényérvényesítés jogával nem ruházták fel (régii Ptk. 233.§ (1) bekezdés).

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezért a felperes nincs elzárva attól, hogy az esetleges nemteljesítésből vagy nem szerződésszerű teljesítésből származó igényeket a „Megállapodás” alapján az alperessel szemben maga érvényesítse, de megbízási szerződés hiányában megbízásból eredő elszámolás címén követelést nem támaszthat.

A perben még alkalmazandó régii Pp. a jogcímhez kötöttséget nem ismeri. Erre tekintettel az ítéletábra vizsgálta annak lehetőségét is, hogy a felperes keresete az általa megjelölttől eltérő

jogcímen esetlegesen teljesíthető-e. A felperes által előadott tényállítások alapján, további tények, adatok és bizonyítékok hiányában azonban a felperesnek 32.000.000 forint részére való visszafizetése iránti igényét a másodfokú bíróság egyéb címen sem találta megítélhetőnek (EBH 2004.1143.).

Minderre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében a régi Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján - az indokolás fentiek szerinti módosításával és kiegészítésével - helybenhagyta.

Hivatalból észlelte ugyanakkor, hogy az elsőfokú ítéletnek az állam által előlegezett fordítási és tolmácsdíjak viselésével kapcsolatos rendelkezése nem mindenben jogszerű. A felmerült tolmácsdíjak közül 58.420 forint valóban a felperes személyes meghallgatásával összefüggésben merült fel, melyet a régi Pp. 6.§ és 78.§ (4) bekezdése szerint az állam visel. A további 22.584 forint fordítási és 35.560 forint tolmácsdíj azonban amiatt merült fel, mert a tanúként kihallgatott **B. Y. E.** az eljárás nyelvét nem ismeri. Az így felmerült összesen 58.144 forint ezért a perbeli bizonyítással és nem a felperes anyanyelvhasználatával kapcsolatos költségnek minősül. Erre a költségre pedig a régi Pp. 78.§ (4)-(4b) bekezdéseinek rendelkezései nem alkalmazhatóak, azt a feleknek pernyertességük-pervesztességük arányában viselniük kell. Ezért a másodfokú bíróság ebben a körben az elsőfokú ítéletet - a régi Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - részben megváltoztatta és kötelezte az első- és másodfokú eljárásban is pervesztesnek bizonyult felperest az állam által a bizonyítással összefüggésben előlegezett fordítási és tolmácsdíjak viselésére (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdés, régi Pp. 78.§ (1) bekezdés).

A sikertelenül fellebbező felperes a lerótt fellebbezési illetékből és a jogi képviseletével összefüggő díjazásból álló másodfokú perköltségét maga viseli. Köteles továbbá megfizetni az alperesnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdés alapján megállapított, általános forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét (rég Pp. 239.§ és 78.§ (1) bekezdés).

Budapest, 2018. december 6.

dr. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

dr. Kollár Zoltán s. k. előadó bíró

dr. Örkényi László s. k. bíró